

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

AVRUPA BİRLİĞİNİN KURUMSAL YAPISI VE İŞLEYİŞİ

Prof. Dr. Sanem Baykal

25 Nisan 2016

AB'nin Kurumları (AB Antlaşması madde 13)

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- 1. Avrupa Parlamentosu**
- 2. Avrupa Komisyonu**
- 3. Avrupa Birliği (Bakanlar) Konseyi (Konsey)**
- 4. Avrupa Birliği Zirvesi**
- 5. Avrupa Birliği Adalet Divanı**
- 6. Avrupa Sayıştayı**
- 7. Avrupa Merkez Bankası**

AB KURUMSAL YAPISININ TEMEL ÖZELLİKLERİ

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- 1. Tek ve Ortak Kurumsal Yapı**
- 2. Dinamik Kurumsal Yapı**
- 3. Uluslarüstü Nitelik**
- 4. Sınırlı Yetki İlkesi**
- 5. Devlet Yetkisi Benzeri Yetkiler: klasik parlamenter demokrasinin organları ile benzerlik ve farklılıkları**
- 6. Kurumlararası Denge ve Güçler Ayrılığı**
- 7. Asli Yapısal Kurumlar (AB Antlaşması madde 13'te sayılan) ve İşlevsel Organlar ayrımı (AB organ, ofis ve ajansları)**

AVRUPA PARLAMENTOSU

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Avrupa Parlamentosunun İşlevleri

- Avrupa halklarının demokratik çıkarlarının temsilcisi
- Siyasi müzakere platformu
- Bütünleşmenin demokratik denetiminin ve demokratik meşruiyetinin sağlanması
- Karar alma süreçlerine iştirak/ortak yasama organı

AVRUPA PARLAMENTOSU

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **AB (BAKANLAR) KONSEYİ İLE BİRLİKTE YASAMA ORGANI**
- **AYRICA BÜTÇE, SİYASİ DENETİM VE DANIŞMA GÖREVLERİNE SAHİP**
- **KOMİSYON BAŞKANINI SEÇME GÖREVİ**
- **LİZBON ANTLAŞMASINDA ÖNGÖRÜLDÜĞÜ ÜZERE 2014 SEÇİMLERİ SONRASI ÜYE SAYISININ BAŞKAN HARIÇ 750'Yİ AŞMAMASI (EN ÇOK 96, EN AZ 6 ÜYE İLE TEMSİL)**

Avrupa Parlamentosunun Yapısı

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

<u>Üye Devlet</u>	<u>Sandalye Sayısı</u>
Almanya	96
Fransa	74
Birleşik Krallık	73
İtalya	73
İspanya	54
Polonya	51
Romanya	32
Hollanda	26
Belçika	21
Çek Cumhuriyeti	21
Yunanistan	21
Macaristan	21
Portekiz	21
İsveç	20

Avrupa Parlamentosunun Yapısı

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Üye Devlet	Sandalye Sayısı
Avusturya	18
Bulgaristan	17
Danimarka	13
Finlandiya	13
Slovakya	13
İrlanda	11
Litvanya	11
Hırvatistan	11
Letonya	8
Slovenya	8
Estonya	6
Lüksemburg	6
GKRY	6
Malta	6
TOPLAM	(750+1)

Avrupa Parlamentosu Seçimleri

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **Beş Yılda Bir Yapılan Doğrudan Genel Seçimler**
- **İlk doğrudan genel seçimlerin 1979'da yapılması, bu tarihten önce çifte temsil sisteminin uygulanması**

Avrupa Parlamentosu Seçimleri

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- Her üye devletin kendi ulusal seçim sistemini uygulaması: tek tip seçim sisteminin henüz hayata geçirilememiş olması;
- Ancak, 2002'de üzerinde uzlaşılan ortak ilkelerin 2004 seçimlerinden itibaren uygulanması
- Avrupa Vatandaşlarının yerleşik oldukları ülkede seçmen ve aday olabilmesi.

SIYASİ GRUPLAR

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **Siyasi Görüşlere Göre Grup Oluşturma**
- **Mayıs 2014 Seçimleri İtibariyle Faaliyet Gösteren 8 Siyasi Grup ve Bağımsızlar**
- **Avrupa Parlamentosunda siyasi grup kurmak için asgari 25 parlamentere gereksinim vardır. Ayrıca her grupta üye devletlerin en az dörtte birinin de temsili gerekmektedir.**

SIYASİ GRUPLAR

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **Avrupa Halkları Partisi**
- **Avrupa Sosyalistleri ve Demokratları İttifakı**
- **Avrupa Muhafazakarları ve Reformistleri Grubu**
- **Liberal ve Demokratlar İttifakı Grubu**
- **Avrupa Birleşik Solu-Kuzey (Nordik) Yeşiller Konfederal Grubu**
- **Yeşiller/Avrupa Serbest İttifakı Grubu**
- **Avrupa Özgürlük ve Doğrudan Demokrasi Grubu**
- **Vatanlar Avrupası Grubu**
- **Bağımsızlar**

Parlamentonun Yapısı ve İşleyişi

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- Üye Devletler ve Diğer Birlik Kurumlarından Bağımsızlık
- Genel Kurul ve Komiteler
- Çerçevesinde Yapılaşma
- Bir Başkan, 14 Başkan Yardımcısı, 6 İdare Amiri
- Kendi İç Tüzüğünü Hazırlama
- Sekreteryaya
- AB üyesi ülkelerinin tüm dillerinde ve 3 Ayrı Merkezde Faaliyet Gösterme
- Genel Kurul: Strazburg, Komiteler ve Siyasi Gruplar: Brüksel, Sekreteryaya: Lüksemburg

Parlamentonun Görev ve Yetkileri

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **Ortak Yasama Organı**
- **Karar Alma Süreçlerine İştirak**
- **Bütçenin Hazırlanması ve Kabulüne İştirak/Bütçenin ve Komisyonun İbrası**
- **Demokratik Denetim Yetkileri**
- **Uluslararası Anlaşmaların Onaylanması**
- **Diğer Faaliyetlere İştirak**

AVRUPA KOMİSYONU

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Komisyonun İşlevleri

- **Bütünleşmenin Genel Çıkarlarının Temsilcisi**
- **Yürütme Organı**
- **Bütünleşmenin Motoru:
Karar Alma/Yasama
Sürecini Başlatma Yetkisi**
- **İdari Denetim Organı**

Avrupa Komisyonunun Yapısı

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **28 Üye: Her Üye Devletten Bir Komiser**
- **Beş Yıllık Görev Süresi**
- **Üye Devletler (Zirve) ve Parlamento Tarafından Atanma**
- **Bağımsızlık ve Tarafsızlık**
- **Parlamento tarafından güvensizlik oyuyla heyet halinde görevden alınabilme**

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Avrupa Komisyonunun Yapısı

- **Komiserler Arasında Görev Bölüşümü**
- **Komisyon Başkanının Rolü ve Yetkisi**
- **Karar Alma Yöntemi:**
Uzlaş- gerektiğinde oylamaya gidilmesi ve basit çoğunluk ile karar alma
- **Ortak Sorumluluk Esası**
- **Alt Birimler**

AVRUPA KOMİSYONUNUN ATANMASI

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **KOMİSYON BAŞKANININ ATANMA YÖNTEMİ:**
  - **ZİRVE TARAFINDAN NİTELİKLİ ÇOĞUNLUKLA AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMİNDEKİ SİYASİ EĞİLİMLER DİKKATE ALINARAK BELİRLENECEK ADAYIN PARLAMENTOYA SUNULMASI VE PARLAMENTO TARAFINDAN «SEÇİLMESİ»**

AVRUPA KOMİSYONUNUN ATANMASI

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **KOMİSYON ÜYELERİNİN ATANMA YÖNTEMİ:**
  - **ÜYE DEVLETLERİN GÖSTERECEĞİ ADAYLARIN, ZİRVE TARAFINDAN NİTELİKLİ ÇOĞUNLUKLA VE KOMİSYON BAŞKANININ DA MUTABAKATIYLA BELİRLENMESİ VE KOMİSYONUN HEYET HALİNDE PARLAMENTO ONAYINA (GÜVENOYUNA) SUNULARAK ATANMASI**

Avrupa Birliği Dışışleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi

- ZİRVE'DE NİTELİKLİ
ÇOĞUNLUKLA AVRUPA
KOMİSYONU BAŞKANININ DA
MUTABAKATI ÇERÇEVESİNDE
BİR AB DIŞIŞLERİ VE GÜVENLİK
POLİTİKASI YÜKSEK TEMSİLCİSİ
ATANMASI
- YÜKSEK TEMSİLCİNİN
ODGP'NİN YÜRÜTÜLMESİNDEN
SORUMLU OLMASI
- YÜKSEK TEMSİLCİNİN
KOMİSYON BAŞKAN
YARDIMCISI STATÜSÜNDE
OLMASI

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye
Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse
edilmektedir

Komisyondun Görev ve Yetkileri

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- Birlik Politika ve Düzenlemelerinin Yürütülmesini Gözetmek
- Birlik Hukukunun Uygulanmasını Gözetmek
- Karar/Yasama nerilerini Hazırlamak
- Uluslararası Anlaşmaları Müzakere Etmek
- Bütçenin ve Birlik Fonlarının Uygulanması
- Birlik Faaliyetleri Hakkında Genel Rapor Hazırlamak
- Diğer Faaliyetlere iştirak

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Avrupa Birliği (Bakanlar) Konseyi

Konseyin İşlevleri

- Üye Devlet Çıkarlarının Temsilcisi
- Nihai Karar Organı
- Politika Belirleyici Organ (Zirve ile birlikte)
- Dış Politika Alanında Zirve ile Birlikte Karar Organı

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

AB (Bakanlar) Konseyinin Yapısı

- 28 Üye
- Her Üye Devletten Bakan Düzeyinde Bir Temsilci
- 6 Ayda Bir Değişen, 3'er Üye Devletten Oluşan Takımlar Halinde Yürütülen Dönem Başkanlığı
- Dışışleri Konseyine Birlik Dışışleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisinin Başkanlık Etmesi
- Tartışılacak Konuya Göre Farklılık Gösteren Kompozisyon

AB (Bakanlar) Konseyinin Görev ve Yetkileri

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **Nihai ve Bağlayıcı Karar Alma**
- **Parlamento ile Birlikte Yasama Organı**
- **Ekonomi Politikalarının Koordinasyonu**
- **Uluslararası Anlaşmaların Bağıtlanması**

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye
Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse
edilmektedir

Konseyste Karar Alma/Oylama Yöntemleri

- **Oybirliği**
- **Oy okluğu**
- **Nitelikli oğunluk
(Genel Oylama
Yöntemi)**

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Nitelikli oğunluk Yöntemi

2014 Kasımından başlamak üzere ağırlıklı oy oranları yerine yeni nitelikli çoğunluk sistemi uygulanmaktadır. Karar alınabilmesi için lehte oyların en az on beş üye devleti içerecek şekilde Üye Devletlerin %55'inden gelmesi ve bu oyların Birlik toplam nüfusunun %65'ini karşılaması gerekmektedir. Yeni sistemde nüfusu fazla olan ülkelerin ağırlığının artması söz konusu olacaktır. Bunu dengelemek için engelleyici azınlık uygulaması getirilmiştir (nüfus kriterini karşılamak üzere en az 4 üye devlet).

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Avrupa Birliği Hkmet ve Devlet Başkanları Zirvesi: AB Zirvesi

- **ye Devletlerin Devlet ve Hkmet Başkanlarının Düzenli Toplantısı (Zirve Başkanının, Komisyon Başkanının ve Dışışleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisinin de katılımıyla)**
- **Yılda Dört Defa Brüksel'de Toplantı**
- **En st Düzeyde Siyasi Müzakere ve Pazarlık Platformu**
- **Birliğin Gelişmesi İçin Gerekli Motivasyonu Sağlamak ve Genel Siyasi Yönelimleri Belirlemek**
- **Siyasi Bütünleşmenin, zellikle Dış Politika Alanında, Karar Organı**

ZİRVE BAŞKANI

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- ZİRVEDE DÖNEM BAŞKANLIĞI UYGULAMASI YERİNE ZİRVE BAŞKANLIĞI UYGULAMASINA GEÇİŞ
- ZİRVELERİ VE GÜNDEMİ HAZIRLAMAK, BİRLİĞİ TEMSİL ETMEK VE ARABULUCULUK İŞLEVİNİ YERİNE GETİRMEK ÜZERE BİR BAŞKANLIK MAKAMI TESİSİ
- İKİ BUÇUK YILLIK, EN FAZLA BİR DEFA YENİLENEBİLECEK GÖREV SÜRESİ
- ZİRVE TARAFINDAN NİTELİKLİ ÇOĞUNLUKLA ATANMA
- HERHANGİ BİR ULUSAL GÖREVİ YERİNE GETİRİYOR OLMAMA ŞARTI

Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD)

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Divanın İşlevleri

- Hukuka Dayalı Bütünleşme
- Uluslarüstü Nitelik
- Birlik Hukukunun Yorumlanmasında ve Uygulanmasında Hukuka Saygıyı Sağlamak
- Ulusal Hukuk Düzenleri ile AB Hukuk Düzeni Arasındaki İlişkilerin Düzenlenmesi
- Hukuki Denetim İşlevi
- Yorum İşlevi
- İhtilaf Çözme İşlevi
- Hukuk Yaratma ve Boşluk Doldurma İşlevi

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

ABAD'ın YAPISI

- Her Üye Devletten Bir Yargıç Olmak Üzere 28 Üye
- 6 Yıllık Görev Süresi
- Üye Devletlerin Ortak Mutabakatı ile Atanma (öncesinde bir panel tarafından uygun bulunma)
- Bağımsızlık ve Tarafsızlık
- 9 Adet Hukuk Sözcüsü
- Daireler, Büyük Daire ve Genel Kurul Yapılaşması
- Adalet Divanı
- Genel Mahkeme
- Uzmanlık Mahkemeleri

ABAD'ın Görevleri ve Yetkisi

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **ABAD'ın Yetkisinin Özellikleri**
  - **Sınırlı Yetki**
  - **Münhasır Yetki**
  - **Mecburi Yetki**
- **ABAD'ın Münhasır ve Sınırlı Yetkisine Giren Dava Türleri**
  - **İhlal Davaları**
  - **İptal Davaları**
  - **Hareketsizlik Davaları**
  - **Tazminat Davaları**
  - **Personel Davaları**
  - **AYB ve AMB'nin Statüleri ile İlgili Bazı Davalar**
  - **Para Cezalarına İtiraz Davaları**
  - **Ön Karar Davaları/Prosedürü**

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Avrupa Sayıştayı

- **Mali Denetim**
- **Birliğin Tüm Gelir ve Giderlerini İnceleyerek İşlemlerin Hukukiliğini ve Usule Uygunluğunu Temin Etmek**
- **Konsey Tarafından 6 Yıl İçin Atanan 28 ye**
- **Her Bütçe Yılıının Kapanmasından Sonra Yıllık Rapor Hazırlama ve Parlamento'ya Sunma**

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Avrupa Merkez Bankası

- **Ekonomik Parasal Birliğin teknik işleyişini yönetmek ve izlemek**
- **Avrupa Para Birimi olan EURO'nun istikrarını ve tedavüldeki miktarını belirlemek**
- **Guvernörler Konseyi ve Yönetim Kurulundan oluşan yapı**

AB'nin Organ, Ofis ve Ajansları

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **Ekonomik ve Sosyal Komite**
- **Bölgeler Komitesi**
- **Avrupa Yatırım Bankası**
- **Avrupa Ombudsmanı...**
- **Pek çok diğer ajans ve organ**

Türkiye-AB İlişkileri

İlişkilerin İki Farklı Gelişim Yönü:

- **Ortaklık İlişkisi
(1963'ten Günümüze)**
- **Adaylık Süreci
(1987'deki üyelik
başvurusundan
günümüze)**

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye
Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse
edilmektedir

Türkiye-AB Ortaklık İlişkisi

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **1963 Ankara Anlaşması**
- **Amacı: Taraflar arasında kurulacak bir Gümrük Birliği ve uzak hedef olarak Türkiye'yi üyeliğe hazırlama**
- **Gümrük Birliğinin kurulması: 1 Ocak 1996**
- **Gümrük Birliğinin Güncellenmesi**

Adaylık Süreci

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

- **1987: Türkiye'nin Üyelik Başvurusu**
- **1999: Adaylık statüsünün Türkiye'ye resmen tanınması ve Kopenhag Kriterleri çerçevesindeki sürecin Türkiye'ye uygulanmaya başlanması: Siyasi, Ekonomik ve Hukuki Kriterler**
- **1999-2004: Katılım müzakerelerine başlamak için ön koşul olan Kopenhag Siyasi Kriterlerinin yerine getirilmesi çabaları**
- **2005: Müzakerelerin açılması kararı üzerine 3 Ekim 2005'te müzakerelere başlanması**
- **2015: Müzakerelerde Son Durum ve Sürecin Geleceği**